

ÖZET

HAMİLELİK DÖNEMİNDE BESLENME VE PSİKOLOJİK DURUMUN ERKEN BEBEKLİK DÖNEMİNDE NORMAL VE PATOLOJİK DURUMLARLA İLİŞKİSİNİN ARAŞTIRILMASI

GÖK, Fatma Niğde Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Biyoloji Ana Bilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Mehmet ÇAKIR

Gebelik önemli anatomik, fizyolojik, biyokimyasal, mental değişimlerin gözleendiği belirli bir zor zaman dönemidir. Bu zaman fertilizasyonla başlamakta ve tüm gebelik boyunca devam etmektedir. Prenatal ve postnatal evrelerde hem annenin ve hem de çocuğunun sağlığını genetik, sosyal, kültürel, ekonomik ve kişisel birçok faktör etkileyebilir. Çalışma grubunu Niğde ili ve Niğde iline bağlı sağlık ocaklarına başvuran 180 gebe ve gebe olmayan reproduktif dönemde bulunan 30 sağlıklı kadın oluşturmuştur. Çalışmamızda, sosyo- ekonomik durumun, beslenme alışkanlıklarının, psikolojik etkilerin, çocuk gelişimini etkileyebilecek ailesel metabolik bozuklukların annede ve bebekte meydana getirebileceği olumsuzlukların belirlenmesi amacıyla gebelerde beslenme düzeylerine, lipid değişikliklerine, oksidan-antioksidan ve psikolojik duruma bakıldı. Çalışmamızda total kolesterol, trigliserid ve LDL düzeyleri hamilelik boyunca gittikçe artmakta olup, bu artış istatistiksel olarak anlamlı oranda yüksek bulundu ($P<0.05$). Hamilelik dönemlerinde HDL konsantrasyonlarında herhangi bir değişiklik belirlenemedi. Total kolesterol/HDL ve LDL/HDL oranlarında da hamilelik periyodunda artış gözleendi. Plazma MDA seviyeleri 1. trimestere göre artmıştır ve 2. trimesterde en yüksek seviyeye ulaşmış olup hamilelik dönemlerindeki değişimler istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($P<0.05$). TAK hamilelik dönemi boyunca artmış olup 3. trimesterde en yüksek seviyeye ulaşmıştır. Albümin ve total protein konsantrasyonları her üç trimesterde anlamlı olarak ($P<0.01$) azalmakta olup prealbümin konsantrasyonlarında ise anlamlı bir fark gözlenmemiştir. Fakat prealbümin konsantrasyonları kontrol grubuna (hamile olmayan bayanlar) göre değerlendirildiğinde prealbüminin anlamlı olarak azaldığı $P<0.01$ bulunmuştur. Hamilelik süreçleri açısından bayanların ruh sağlığına ilişkin semptomlar değerlendirildiğinde somatizasyonun, obsesif kompulsif bozuklukların, paranoid düşüncenin ve paranoid durumun 2. trimesterde en belirgin olduğu depresyon ve hostilitenin ise 3. trimesterde en yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Hamilelik dönemlerindeki ruh sağlığına ilişkin semptomlardaki değişimlerden sadece somatizasyon istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($P<0.05$). Gebelik dönemlerinde görülen hiperlipidemi gebelikte bir fizyolojik değişim olarak ortaya çıkar ve gebelik haftası ilerledikçe hiperlipidemideki artış belirginleşmektedir. Gebelikte aterosklerotik özellikteki parametrelerinde görülen artışlar oksidatif strese katkıda bulunmaktadır. Hamilelik döneminde artan oksidatif stres kardiyovasküler hastalıkların patogenezi de rol oynayabilir. Hamilelik psikiyatrik hastalıkların görünümünün sıklığını, şiddetini ve riskini değiştirebilir. Bu değişiklikleri belirleme, gerekli müdahaleyi hızlandırma hem annenin ve hem de çocuğunun durumunu olumlu yönde etkileyebilir. Ayrıca psikolojik semptomların arttığı hamilelik döneminde, yapılacak olan etkin müdahalenin postpartum döneminde de psikiyatrik semptomlar engellenebilir. Hamilelik döneminde artan fizyolojik ihtiyaç ve bunun yanı sıra artan oksidatif strese bağlı olarak uygun diyet uygulaması, eksersiz ve psikolojik destek hem hamilelik sağlığını ve hem de çocuk sağlığını olumlu yönde etkileyebilir.

Anahtar kelime: Gebelik, Psikoloji, Beslenme

ABSTRACT

RESEARCHING THE RELATION BETWEEN THE NUTRITION AND PSYCHOLOGIC SITUATION (MANNER) IN THE PERIOD OF PREGNANCY WITH NORMAL AND PATHOLOGIC SITUATIONS OF EARLY BABY PERIOD

GÖK, Fatma Niğde University Graduate School of Natural and Applied Sciences Department of Biology

Supervisor: Prof. Dr. Mehmet ÇAKIR

Pregnancy is a difficult period of time in which physiological, bio-chemical, and mental changes are observed. This period begins with fertilization and it continues throughout the pregnancy. In prenatal and postnatal stages lots of factor, such as; genetic, social, cultural, economic, and personal, can influence both the health of mother and the baby. Study group is occurred by 30 healthy women who apply to the medical center of Niğde and the Niğde province. Those women are chosen among 180 pregnant and non- pregnant who are in reproductive

stage. In our study, we investigated that the degree of nutrition, lipid changes, oxidant-antioxidant and psychological situation of pregnant women in order to determine the socio-economic situation, nutrition habits, psychological effects and the metabolic diseases of family which can influence the growth of baby. In our study; total cholesterol, triglycerid, and level of LDL is getting increase through the pregnancy, and this increase is found statistically too high. ($P < 0,05$) In the period of their pregnancy, no changes can be determined in their HDL concentration. In the period of pregnancy, increase is observed in the ratio of total cholesterol/HDL, and LDL/HDL. The levels of plasma MDA, increased according to the first trimester and it reached the highest level in the second trimester. And these changes are found statistically meaningful through the periods of pregnancy. ($P < 0,05$) TAC increased through the period of pregnancy and reached its highest level in the third trimester. Albumin and total protein concentrations decreased meaningfully in all three trimester. ($P < 0,01$) and there was no significant difference in prealbumin concentration. But when the prealbumin concentrations is evaluated according the control group (non-pregnant women), it is found that the prealbumin is decreasing meaningfully. ($P < 0,01$) It is observed that somestication, obsession compulsive disorders, paranoid idea and paranoid situation is the most significant level in the second trimester and depression and hostility is the highest level in the third trimester. It is found that somestication is the only statistically meaningful change among the symptoms related with spiritual health of pregnancy period ($P < 0,05$). Hyperlipidemi, which is seen in the pregnancy period, is occurred as a physiological change in pregnancy and the increase is getting significant while the pregnancy proceeding. The rises, which is seen in the features of atherogenic parameters, helps the oxidative stress in pregnancy. In the period of pregnancy, increasing oxidative stress can take role in the pathogenesis of cardiovascular illnesses. Pregnancy can change the frequency, violence and the risk of the psychiatric illnesses. Determining these changes and preparing the essential attack can influence both the mother and the baby's situation in a positive way. Also, in pregnancy period when the psychologic symptoms are increasing. Physiological symptoms can be hindered through an effective intervention in the postpartum time, too. In the period of pregnancy, increasing physiological necessity and practicing suitable diet according to oxidative stress, exercise and psychological support can affect both the health of pregnant and the child positively

Key Words: Pregnancy, Psychology, Nourishment